

Előfizetési árak:

Egész évre 10.—
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy hóra 1.—
Egyes más 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Főpiac, a város-
háza szomszédos.
Hirdetések:
Egy hetes postá-
soronként 5 krajczár
számítanak.

A párisi világkiállítás.

Budapest, január 7.

Az egész civilizált világ érdeklődését leköti az a fényes látványosság, a melyet a francziák 1900-ban, mintegy a század apoteozise gyanánt rendeznek. A kiállítások iránt meglehetősen el-tompult ugyan az érzék világ-szerte, de a századvégi párisi világkiállítástól olyasmit várnak, a mi a legmerészebb fantáziát is kielégítheti. A világ kulturája, legragyogóbb alakzataiban, leg-színesebb s legbámulatosabb változataiban fog az idegenek milliói elé tárulni s keretül fog szolgálni e csodás látványosságnak maga a világ legszebb csodája — Páris.

Nem is vehető rossz néven, ha a francziák úgy erkölcsileg, mint anyagilag rendkívül sokat várnak az 1900-iki kiállítástól. Erkölcsi tekintetben valóságos renaissance-t álmodnak, anyagi tekintetben pedig milliókra menő fölösleget s milliárdokra menő bevételeket az idegen-forgalomból. A mi az anyagi oldalt illeti, az idegenforgalom révén tényleg nagy summákkal szaporították az eddigi párisi világkiállítások a francia nemzeti vagyont. A kiállítások jövedelmei azonban nem állottak azzal mindig arányban. Az első kiállításnak 1855-ben 8 millió frank volt a deficiztje; az 1867-iki kiállítás 3 millió frank fölösleggel zárult; az 1878-iki ki-

állítás ismét deficizittel, még pedig 32 millió frank deficizittel végződött: a legutóbbi 1889-iki ellenben 10 millió frankot jövedelmezett.

Az idegen államok kezdetben, mikor a századvégi párisi világkiállítás eszméje felmerült, nem igen szívesen fogadták a párisi meghívót; mindenütt azt érezték, hogy kevés haszon haramlik belőle az egyes nemzetekre; másrészt azonban felmerült az az aggodalom, hogy távolmaradásukkal saját iparuknak és egyéb termékeinek okoznak kárt.

Idővel azonban, mikor a világkiállítás mesés arányai kibontakoztak a tervezésből s a külföldön is felébredt a kultura szolidaritása, az az eszme, hogy a század végén az egész civilizált világ egységesen mutassa be kulturáját, döntött az apró skrupulusok fölött s így ma, mondhatni a világ összes államai — számszerint 54 — részt vesznek a grandiózus látványosságban.

A francziák eleinte úgy tervezték, hogy a kiállítási terület három ötödreszt foglalják le a maguk számára s kétötödöt bocsátják az összes idegen államok rendelkezésére. De a bejelentések során kénytelenek voltak ettől az aránytól elállni s így körülbelül egyforma terület fog jutni Franciaországnak és a külföldnek.

Az egyes államokban természetesen már megindultak a készülődések; megállapították a kiállítási költségeket, illetve hiteleket, kinevezték a kiállítási biztosokat s kidolgozták a programokat. Hogy Magyarországnak is tekintélyes helye lesz a kiállításban, arról Lukács Béla a kiállítás kormánybiztosa a minap igen érdekes instruktív előadást tartott. A párisi magyar kolónia a legfeszültebb érdeklődéssel kíséri a készülődéseket s bizik abban, hogy büszkeséggel fogja magát magyarnak vallhatni a magyar kiállítás látogatói előtt.

A német birodalom elejétől fogva a legnagyobb figyelmet fordította a kiállítási vállalatra s idejekorán gondoskodott a maga kiállításának előkészítéséről. Dr. Richtert nevezték ki főbiztossá, 50.000 márkát szavaztak meg az előmunkálatokra s a kiállítás céljaira öt millió márkát helyeztek kifizetésre, de emelkedtek hangok a birodalmi gyűlésben, melyek azt kívánták, hogy szükség esetén tiz millió márkát is bocsássanak rendelkezésre.

A legérdekesebbnek igérkezik a német kiállításban a nagygyárosok kiállítása, külön épületben, a hol bemutatják Németország 80.000-nél több lakossal bíró városaik községi és egyéb intézményeit. Huszonhat ily városa van Németországnak s huszonnégy már hozzájárult a kollektív kiállítás eszméjéhez. Az iparművészet terén Németország előre is tudja, hogy nem állja ki a versenyt Francia-

T Á R C Z A.

Ének egy lányról.

Szabados Borbálát csüörtökön este
Halva találták a bormászi füzesbe;
Kökénybokor ága
Virágját himbálva, borult esőndben rája.

A fűszáll itta be gyöngye piros vérét,
Holdvilág leste el arca fehérségét;
Végső sohajtása
Szeliden olvadt a madarak dalába.

... A virágos kenderet akkor nyűtték éppen,
Hogy kigyult a parázs Szüts Ferkó szívében;
Te lobbantád lángra
Sugárzó szemeddel — Szabados Borbála!

Hajnal eredésben, hajnal nyugovásban
Biztató beszédje szólt utánad lágyan:
„Akit az uristen
Énnékem teremtett, kívüled más nincsen!

Szeretlek, szeretlek, mint a lággy kenyeret,
Sohajtok éretted egy nap százezret.”
„Jártamba-keltembe
Nékem is mindig csak te vagy az eszembe.”

„Hozzád vagyok kötve, el se hagyhat sz engem,
Nem lehet, nem lehet, csak téged szeretnem.”
„Egymásra találtunk,
Isten verése lesz, ha egymástól válunk!”

Falu nyelve suttog, maró a beszédje:
„Szabados Borbála, minek mentél lépre?
Falu utolsója
Nem állna most véled kényszeredve szóba.

Nem kerülne utczán, nem a szentegyházba,
Ahol szégyened már a pap prédikálja.”
„Kinek vagyok utban?
Enyém a gyalázat, szerettem, — elbuktam.”

Enyém a gyalázat, — jaj, hova kell lennem?
Taszíts el magadtól, édesanyám lelkem.”
„Szegény szép virágom,
Kora hervadásod jaj de nagyon szánom.”

„Gyere ki Szüts Ferkó, gyere ki egy szóra,
Reád várok itten a pitvarajtóba.”
„Várhatsz, de hiába,
Nászuram a irást éppen most csinálja.”

„Nem panaszszal jöttem, egy esőködre vágyom,
Hogy nyugton alhassam a halotti ágyon.”

„Nem lehet Borbála,
Mátkám ajka esőkolt, nem érhetsz nyomába.”

„Hova készülsz lányom?” „A szomszédbanézek”
„Mért viszed magaddal gyöngyvelű kiskésed?”
„Rozsdafolt van rajta,
Ért hozzá a szomszéd, úgy ahogy elhajtja.”

Szabados Borbála szeme könyvtől ázik,
Szerelmem tüzeben most ég az a másik;
Csupa piros rózsza,
Amit arczán fakaszt a Szüts Ferkó esőkjja.

Czigány huzza nékik... A muzsika hangja
Nem jut a bormászi rejtett füzesaljba;
Szebben fujják ottan
Csicsergő madarak virágos bokorban.

S a füzesben, ahogy csillag jön az égre, —
Halottat esőkol a hold ezüstös fénye;
Kökénybokor ága
Virágját himbálva, borul esőndben rája.

Tóth Dezső.

országgal, de egyes szakokban be fogja mutathatni, hogy páratlanul áll: így pl. a kémiai, az optikai és a mechanikai iparágakban.

Az orosz kiállításra két millió rubel hitelt engedélyeztek. Az orosz határtartományok (Szibéria, Középázsia és Kaukázus) külön pavillont kapnak, mely százötven ezer rubelbe fog kerülni. A Rive gauche-on egy orosz császári pavillont is emelnek. Az orosz kiállítás „clou“-ja lesz az orosz bányászat kiállítása, mely tavaly Nisni-Novgorodban általános csodálkozást keltett.

Nagybritannia még nem tudni mily összeget fog megszavazni a kiállítás céljaira. Kiállítási biztossá Mr. Lee Ausztint neveztek ki.

Svájcz tizenhárom csoportban vesz részt a kiállításban. Az előmunkálatokra 50.000 frank hitelt engedélyeztek, a végleges kiállítási hitelt 1,650.000 frankban alapították meg.

Az északamerikai Egyesült államok 500.000 dollárt (két és félmillió frank) szántak a kiállítás céljaira. A szenátus már megszavazta e hitelt, a képviselőház azonban még nem. Az Unio ezuttal minden valószínűség szerint kitesz magáért. Eddig nagyon csekély mértékben érdeklődtek a yankeek az európai kiállítások iránt, a mi az azokban való részvételt illeti. A párisi viláckiállításban azonban ők is fel akarják tüntetni az egész világ kulturális együvértartozandóságát.

A kisebb államok szintén szépen lesznek a kiállításon képviselve.

— A szélsőbal tábortól. Mióta Kossuth Ferenc kijelentette, hogy felhagynak az obstrukcióval, ezt sokféle úpy magyarázták, hogy szakadás történt a pártban; hogy a duzzogó háborúpárt félrevonult és kilépni készül, sőt elnökválságról is irtak és beszéltek. Ezekkel a hírekkel szemben a párt vezetőségét, kijelenti hogy a párt belső életében semmiféle változás nem történt és nem is készül. Szakadásról szó sincs, lemondásról szó sincs. Az a valóság, hogy a pártban esakugyan két áramlat volt: egy, amely elég sikernek tartja azt, hogy a párt kiküzdött egy olyan államjogi állapotot, amilyen harmincz év óta nem volt és be tudta bizonyítani, hogy ez az állapot semmiféle veszedelemmel nem jár. Ezzel a sikerrel a párt békésebb elemei megelégedtek és az általános vita folytatását nem kívánták. A párt különben egyáltalán nem szerelt le, hanem csak más területre teszi át a harez színhelyét és addig is teljes energiával folytatja a guerilla-harezt a Bánffy-kormány ellen.

— A kiegyezés. Az osztrák és magyar miniszterek már megkezdték a végleges kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat. Hogy mikor lesz a két parlamentben a provizoriumra vonatkozó törvényjavaslat törvénynyé, azt még egyelőre megállapítani ugyan nem lehet, de ez a konferenciákat nem gátolja, és mint Bócsból jelentik, legközelebb az osztrák reszortminiszterek Budapestre utaznak abból a célból, hogy itt folytassák a kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat.

— A kis Bulgária és a nagy politika. Szófiából érkező hírek szerint a viszony Ausztria-Magyarország és Bulgária között újabb időben kedvezőbbé vált. Ferdinánd fejedelem, aki annak idején tudvalevőleg

ellene volt, hogy báró Henning osztrák-magyar ügyvivő Szófiában maradjon, rendkívül kitüntető formában fogadta a legközelebbi elmúlt napokban báró Henninget. Az emigránsok ügyében pedig, úgy látszik, valami megegyezés-féle jött létre Bulgária és Oroszország között. Oroszország, mely Bulgária számára nem akarta a barátokat megadni, ellenállásával felhagyott s viszont Bulgária arra kötelezte magát, hogy az emigránsokat ismét szolgálatába fogadja.

— A nyelvrendelet visszavonása. Bécs nemsokára csöndes lesz és nyugodt s talán sokkal hamarabb, mint gondoltuk, ismét megkezdheti a parlament is a működését. Történik pedig ez a hirtelen és nálunk is örvendetes változás egyenesen a felsége a király akaratából és rendeletéből, akinek a kívánságára báró Gautsch miniszterelnök legközelebb, még a jövő hét elején visszavonja a hirhedt nyelvrendeletet, minden háboruságnak, veszedelemnek, obstrukciónak és lázongásnak okozóját.

Termés kilátásaink az 1898-ik évre.

Debreczen, január 7.

Minden agrikul állam pészügyi-közgazdasági s minden egyéb viszonyaira elhatározó befolyással éppen a gazdaközönség, a földmivelő nép anyagi helyzete, tehát talajának termőképessége s a termés milyensége van. Ha a gazdának jó termése van, ha a mezőgazdasági produktumoknak jó az ára, akkor ne fájjon az országban senkinek a feje, akkor jut is mindenkire, meg marad is. Sajnos hogy e tekintetben a magyar közönségnek évek óta méltán lehet és van is panaszja, mert évek sorozata óta, a gazdasági nyersteményeknek oly alacsony — oly nyomott ára volt, hogy méltán jutott a gazda a kétségbe esésbe — sőt itt-ott a tönk szélére. Csak a mulófélbe levő év hozta meg ismét a jó árakat, olyanokat a minőket remélni sem mertünk. Am e magas árakban sem nagy volt a köszönet, mert a

A titkos szerelem.

Van az alföldön egy szép nagy falu. Ott lakott egy Almás nevű szegény ember, akinek volt egy nagyon szemrevaló szép legény fia Kelemennek hívták, sok leány szíve dobogott érte, daczára hogy nagyon szegény volt a legény.

De hiába ő neki egyik sem volt az inyére, de hogyan is lehetett volna, mikor az ő hajlandósága a falu egyik legszébb, leggazdagabb leánya felé hajlott.

Egyszer a legények a nagy korezmában tánczot rendeztek, ott volt minden arra való legény és leány, és így ott volt Almás Kelemen is.

Mikor a cigány ráhuzta a lassut és a párok tánczra kerekedtek Kelemen is odaugrott Biró Sárihoz a szemefényéhez, tenyerébe csapta tenyerét, átfogta karcu derekát, és elvegyültek a párok közé.

Tánczközben suttogtak gazdagságról szegénységről, és szerelemről egész éjszaka egymás karjába látta őket a falu fiatal-sága. Kelemen és Sáríka nagy szomorúsággal sugdosták egymásnak hogy de kár hogy már éjfél lesz és vége szakad a táncznak, mikor oly szívesen borulnának akár örökre is egymás keblére.

Szóval nagyon megszerették egymást, hanem ennek titokba kellett maradni.

Ugyis tudom lelkem gyöngye Sáríkám, hogy nem lehetsz te az enyém,

mert hát én földhöz ragadt szegény vagyok.

Bizon Kelemen lelkem hozzánk nem szabad jární senki ember fiának én csak annak lehetek a felesége, akit apám, anyám kiválaszt a számomra, aki módos ember, és beleillik a familiába, pedig én érzem, hogy nélküled nem élhetek, tudom hogy jóra való legény vagy és nem a jó módomért szeretsz.

Akkor hogy látlak én téged édes Sáríkám és hol beszéllek veled? mert ha ezt nem tehetem, akkor olyat teszek ami csufot hoz a becsületes apám, anyám nevére is, hej! pedig szívem virága Te, el-tartanálak én két kezem munkájával, de még koldulással is.

Jaj gyöngyöm Kelemenkém, de jó gondolat támadt a fejembe, tudod mit? ha másképp nem láthatjuk egymást öltözzél koldus ruhába és minden héten egyszer gyere el az ajtónkhoz alamizsnát kérni, ugy majd meglátjuk egymást.

Ugy is lett, Kelemen minden pénteken megjelent este felé, rongyos szürben, sáros esizmában koldus tarisznyával a Biróék portája előtt ahol az imádság után mindig elmondotta hogy:

Alamizsnát kérlek adj.

Engem soha el ne hagyj.

Az öreg Biró István, mindig dörmögött, hogy nem tud ez a vidéki koldus reggel jönni mikor a többiek! de Sáríka kérlette, hogy nagyon öreg szegény, mindig így estére tudja csak bejárni a falut.

Sáríka od'adta az alamizsnát és ne hogy a kutyák lerángassák szegényről a szűrt, kikísérte az uteza ajtajáig, ahol lo-pott csókkal bucsuzott el Kelemenről.

Igy tartott ez egy pár hétig, egyszer csak ünneplő ruhába öltözve jelent meg a szomszéd falu két legjobb gazdája a Biróék házában és elmondották a szokott mondókát, hogy „fehér galambot láttuk erre szállni“ s miután az „ő törvénybíró-juknak nemzetes Varga József uramnak a fia Imre, a Biró István uramnak Sáríka lányára vetette a szemét és a szülőknek is hő óhajta, hogy a pap elé menjenek, hát megkérik a kezét Varga Imre részére.

Biró István uram egyet-kettőt köhenthett, rántott egyet a mellényén, mutatott ujjával elsímitotta bajuszát a szája széléről és megköszönte a nagy tisztességet amelyben Varga József uram fiával az ő házát részeltette, beszólította az anyjukot a hátalsó szobából, aki szintén kijelentette, — hogy szívesen keveredik atyafiságba Varga uram módos familiájával és oda ígérték Sáríka kezét.

Szomorubb farsang még nem következett senkire, mint a szegény Biró Sáríra és Almás Kelemenre, észre vette ezt a szomorúságot az egész falu, de azt hitték, hogy Sári csak a leányságát, meg a szülei házát sajnálja, mert egyedüli gyermek volt úgy bántak másként vele, mint a himes tojással.

A legközelebbi pénteken ismét meg-

holdankinti bruttó bevétel a magas árak daczára sem fődözte az előző évek alacsony árai mellett elért bruttó jövedelmet, mert ha nem is mindenütt, de az ország számos helyén a bevett magot sem adta vissza a talaj. Az idei magas árakból sem volt tehát hasznunk s így összes reménységünket az 1898-ik év termésébe tettük, remélve, hogy talán a magas árak is megmaradnak, meg talán a termés is jó lesz.

Nagy szorgalommal hozzá is fogtunk az őszi elvetéséhez, siettünk is azzal, hogy majd nem sokára jönni kell egy áldást hozó esőnek: az áldást hozó eső azonban csak nem jött, sőt szokatlannul korán, november első felében ország-szerte beköszöntött egy száraz 10—14 fokos hideg, amely természetesen az amugy is gyenge vetéseknek hasznára nem vált. A rozs részint a szárazság részint a nagy hideg miatt nem bokrosodhatott meg, a buza tul gyengén ment neki a télnek, s míg utóbbin egy kedvező tavasz lendíthet még, valamit, amennyiben a buza tudvalevőleg tavasszal bokrosodik, addig a rozs bokrosodási ideje őszi esyén, tavasszal vajmi keveset javulhat. Őszi vetéseinktől valami nagyszerű eredményt tehát már a felsorolt indokokból kifolyólag sem várhatunk, habár buzatermésünket illetőleg még nincs okunk kétségbe esni. A netalán kedvező tél, a kedvező tavasz, meg a gazdának szakszerű beavatkozása még sokat javíthat a vetések állásán.

Kedvező időjárást sajnos nincs módunkban teremteni, a tudomány nem jutott el még odáig — de valószínűleg legalább egyhamar nem is fog — hogy az időjárást befolyásolhassa, avagy pláne szabályozhassa. De eljutott odáig, hogy tavasszal módjában van a gyenge őszi vetéseket, légeny trágyák, nevezetesen pedig chilisalétrom elszórása által lényegesen és biztosan megjavítani s így a kiösmeri ezen trágyaszernak nagyszerű hatását, alig fogja elmulasztani gyöngye vetését általa tavasznyiltakor megjavítani.

Nagy baj azután azis, hogy tavaszi vetéseink alá sem készíthettük el talajunkat s a tavasziak által bevetendő területek legalább kétharmada — ország-

szerte — szántatlanul megy neki a télnek. Minden gazda tudja pedig, hogy a tél fagyja mennyire javítja, mennyire érleli a földet, s így ha ezen érlelésnek a talaj kitéve nem volt, nem is várható róla olyan termés, mint a mennyit különben hasonló időjárás mellett adott volna. Ezen bajon talán itt-ott a tél folyamán lehet segíteni enyhe időjárás esetén s így fődolog minden kedvező alkalmat felhasználni s a mennyiben lehetséges volna a tél folyamán is tavasziak alá szántani.

Sajnos tehát, hogy a perospektivák nem kedvezők a jövő év termését illetőleg sem, habár ma még korai volna rosz terméstről beszélni. Némi vigaszt az a körülmény nyújt, hogy egyebütt is hasonlóak a viszonyok s így legalább magas árakra van kilátás; legalább feltehető, hogy a jövő évnek jobb esetben is ország-szerte közepes termés nem fogja az árakat jelentékenyebben leszorítani s így a holdankénti átlagos bruttó bevétel jövőre sem fog a megszokott mögött maradni.

Daczára saját jól felfogott érdekében kövessen el minden gazda minden lehető tavasszal, hogy gyenge őszi vetését megjavítsa.

A gyerekbörze

avagy
nincs többé véletlen.

Első gólya: Mit mond, kolléga ur, Schenk doktornak a feltalálásához?

Második gólya: Romlik a világ, vége van a gólya-autonomiának.

Első gólya: Egészen közönséges közegek lettünk.

Második gólya: Utasításra, hogy ne mondjam, megrendelésre kell dolgoznunk! Hol marad a poézis?

Első gólya: Megölte azt már rég a gépipar. A becsületes kézimunkának nincsen semmi értéke.

Második gólya: Hallatlan! Eddig csak készárut liferáltunk, a szállítási idő betartásának kötelezettsége nélkül.

Első gólya: Most meg rá vagyunk szorítva a határidőüzletre. Közönséges börze-

galoppinek lettünk, akik egyszerűen sohlussokat effektuálunk.

Második gólya: Sajnos, nekem médióra nagy kötelezettségeim vannak himnemű árakra! Fogalmam sincsen, hogy honnan szedek elő annyi fiut? Kénytelen leszek a szomszéd vizeken fedezeti vásárlásokat csinálni.

Első gólya: Leánygyermek abszolúte nem kell. A készletek felszaporodtak s az árak rohamosan esnek! Az egyedül lehetséges elhelyezés leánynevelőkben már csak a hitbizományok körül van!

Második gólya: Persze, hogy a nagy vagyonok szét ne osztódjanak.

Első gólya: Mi lesz a világból, ha a kereslet csupán fiukra szorítkozik?

Második gólya: Azt hiszem, nagy krach. Én baissere spekulálok.

Első gólya: Egyedül Törökország fogyaszt még nőnevelőket. Persze a háremek... Nagyszemű, válogatott árúknak még van egy kis üzlet.

Második gólya: Jut eszembe valami! Meg kéne tréfálni magát a híres Schenk professzort!

Első gólya: Hogyan?

Második gólya: Megint egy fiut rendelt nálam! Elviszem neki ezt a kis vöröshaju leányt! (Felkap a csőrébe egy kövér kis leánycseesemőt.) Pukkadjon meg az elméletével együtt! (Elröpül.)

Dr. Schenk (fejcsóválva nézi az új jövevényt): Sajátságos! Leány és vöröshaju! Talán rosszul állítottam ki a megrendelő-japot? Vagy talán tévedés a kézbesítés körül? (Megnézi a másoló könyvet.) Ah, most már értem! Szórakozottságomban a leány rubrikát töltöttem ki. (Elégedetten.) Egyszerűen kezelési tévedés az egész. (Új megrendelést ír.)

Sirató beszéd

ama nagyvérű góbé, Ugron Gábor magabizallságának alkalmából.

Szerelmes szüz Oféliának nagy elbulsultában mindaddig tanácsolta a töprengő dán királyfi: hogy menjen kolostorba, míg egy gyászos napon a síró folyam parti füzén lették árva szalmakoszoruját s habtestét a többi habok lágyan rengették el a soha föl nem ébredés álmába.

Hiszen, ha Ofélia megfogadja az örülten böles tanácsot s még idején zárdába vonul, ugye lehet, a fátum mindent eltipró, szörnyű szekere is kifordul tragikus utjából.

Ehhez azonban akkora itélőképesség kívántatik, a mekkorával még senki sem dicsekedhetett a valaha élt asszonyi állatok között.

Férfiembénel hamarabb megeshetik, példa rá ama malverzatus nőcsábító: Don Juan, aki a maga ezernyi asszony-rontó hőstette után zárdába ment s egy szevillai kolostor küszöbe alatt porló teteme megérte a rehabilitáció legmagassabb fokozatát s most következik a szentté avatásának megdicsőítő szertartása.

Hamletből, Don Juanból összeszűrt hatalmas és erőteljes hybriduma az a bünbánó lélek, melynek megtérése, világi hívságokról való igazi lemondása, a mai napnak érdekes eseményét képezi.

Tépelődő, belső tusakodásának mindenkor az a hamleti vonás volt a jellemzője: hogy kizökkent rendes sodrából a világ s óh kárhozat, ő született, hogy helyre kelljen állítania!

Oly erőszakosan, törhetetlen vad energiával ostromolta népszerűség, a politikai siker kifestett, vén cocotte-ját, akár csak Don Juan a maga áldozatait.

És most, utána annyi muló gyönyörnek, keserű csalódásnak, az elteltég undorával földhöz vágja az üres billikomot,

jelent a koldus, Sáríka könnyes szemekkel nyujtotta az alamizsnát s mikor kiskísérte Kelemen megsugta, hogy szülei odaadták őt Varga Imrének. Kelemen előtt, elsötétült a világ, térdei megesuklottak és ha nem veti vállát a kapu félfának talán össze is esett volna.

Ugy vánszorgott haza, mint a sebzett vad, tudta, hogy a házasság nem a Sáríka műve volt, — felejteni akart.

A koldus többé nem jelentkezett a Biróék portáján. Két hét múlva hire ment a faluban, hogy Almás Kelemen elveszi a Csordás Lidit, egyik szintén jómódu gazda, közösi esküdt leányát.

Nagyban készültek a lakodalomra a Biróéknál és Csordáséknál, és egy napra volt kitzúve az esküvő.

Az anyakönyvvezetőnél találkozott a két násznép.

— Elmegyek a lakodalmadba Sáríka — kiáltotta Kelemen.

— Hozzon Isten a menyasszonytánczra — felelte Sáríka.

Alig várta az éjfél Kelemen, hogy beválthassa ígérését.

Éppen a menyasszony-tánczra topant be Kelemen a Biróékhoz és Sáríka elé lépett.

— Hát ott hagyta a magad lakodalmát? — kérdezte aggódva Sáríka.

— Veled akarom a menyasszonytánczot járni!... Huzzad te cigány, ugyanesak szaporán, kezéd meg ne álljon, hurod ne szakadjon...

Vad szilajsággal kapta el Sárít és rakta a ropogóst örült gyorsasággal, pihe-nés nélkül; hiába kérte a menyasszony, hogy bocsássa el — megfulad, nem bírja már — Kelemen csak járta, járta, míg Sáríka egy szivetrázó sikoltással össze nem esett.

Kelemen felkapta és a lóczára ültette.

— Végem van... meghalok... levegőt — kiáltá Sáríka, mire a násznép szétvagdalta a pruszlikját, akorra Sáríka már halott volt. Egy ere pattant meg s a vér öntötte el.

— Gyilkos! hol vagy! megöllek! — kereste a már előbb kirohant Kelemen, Biró István uram.

Meg is találták őt, az istálló gerendájára akasztotta magát.

— Hát miért nem mondtad, hogy szeretitek egymást? — ordítá Biró uram Kelemen felé, de már ez nem hallotta az elkeseredett apa feddő szavát.

Most a menyasszonyi nyoszolya helyett Sáríkat szép virágos koporsóba fektették, a falu népe kísérte a két koporsót, amely a temető kapujában találkozott egymással.

Minden menyasszonynak hármat muzsikálnak, de a Biró Sáríkáknak egyet esendítettek.

Kállay Anna.

nem kíván többé egy esőppet sem a politika édes mérgéből s félrevonul, hogy „procul negotiis“ szántogassa atyja földjét atyai ökreivel.

Melankólikus, némiképp poétás az a félbeszakadt akkord, mely bucsuzását kíséri.

Az ember önkénytelenül arra gondol hogy mindez másképp, jobban is történhetett volna, ha nincs az a bajtkeverő egész világgal perbe szálló nagyvív.

Az eset tanulságai mégis inkább megnyugtatók, mintsem elszomorítóak.

Az Ugron Gábor politikai esődjének ezen becsületes és férfias likvidációja azt jelenti: hogy a magyar közszellem valóságosan jobb a hírenél s nem kapható tisztán szervenvedély sugallta kalandos politikai irányok, törekvések szolgálatára.

Bizonyítja, hogy a függetlenségi pártnak nem politika cselekvésre, hanem az élő, tiltakozó lelkiismeret ellenőrző szerepére van csupán hivatása.

Ezek becses tanulságok s köszönet érte Ugronnak, hogy a tulajdon feláldozása árán rájuk mutatott.

Ez a lépése, elhatározása minden izében államférfiúi s csak sivár lelkek ülhetnek most felette kárörvendező tort.

Annnyit azonban legridegebb ellenfelei is bizvást konstatalhatnak: hogy az Ugron Gábor önkénytelen absztinenciájáa gazdag, néhol rikitó, de mindig eredeti színskálától fosztotta meg a magyar parlamentnek amugy is eléggé szürke képét.

Nagy, mondhatni pótolhatatlan vesztesége volt ez a függetlenségi pártnak, melynek kiesi, de elszánt esatarendjéből mindig egy fővel magaslott ki sokak fölött.

A vezeklés tuskés, rögs ösvényére tért, pártjavesztett vezér ugyan, egy vigasztalanul sötét, máriusi káromkodással távozik; csakhogy bármily mélyre temetkezzék is egy olyan elementáris erő, mint Ugron, nem hal meg végkép s magarávallalt tétlen szunnyadásából bizton felbresztia feltámadás szellőjének legkisebb fuvallata.

Tehát deresebb fővel, csillapultabb vérrel, tisztább itélettel... a viszontlátásig!

Pixidarius.

Tanügy.

A középiskolák tanterve. A közoktatási tanács — mint jelentik — a *gimnázium és redliskola tantervének revizióját elkészült.* A revizio, mivel a meglevő törvények keretén belül kellett mozognia — mint értesülünk — nem sokat változtatott a tanterveken; csupán a nemzeti tárgyaknak (magyar történet, irodalom, alkotmány és földrajz) juttatott a mostaninál nagyobb szerepet s még egy pár tárgynál hozta közelebb egymáshoz a kétféle középiskola tantervét. Konstatalta a tanács, hogy a fennálló törvények korlátai között lehetetlen a gyökeres javítás.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Ütthon“-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utezai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Január 8. Jogász bál.

Február 1. Jogász és tisztviselőkör álarozos bálja.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főrealiskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Zóna-mészárszék helyisége Csapó-uceza Slezák-féle ház, a gyógyszerár mellett, továbbá a kenyéripiacon a Szikszai-féle hában. Beiratkozhatni a székhelyiségekben, továbbá a D. E. és R. U. szerkesztőségeiben és Thót Lászlónál Csapó-uceza 319. A jelentkezés legezelszerűbben levelezőlap útján történhetik.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Farsang.

A mámorok évszakára virradtunk. A vigalmak szabadalmazott heteiben arannyal adózunk a bohóság istennőjének és a mámor kábító füstjével övezzük. Vágyakozva lessük ajkairól a parancsot, mely eloszlatja körülötünk a köznapi komorságot s a jókedv koboldjait rendeli közénk, hogy nappal és éjjel egyaránt az örömek örvények felé csábítsanak.

Az örömek és az emberi vágyak évszaka, benne még a csalódás is édesebbé, még a fájdalom is valami érthetetlen bájjal ékeskedik.

Hópelyhek hullása a farsang csalódása.

Hány nő szív meg reménykedve a farsang rejtelmes világába, s hány nő jön ki belőle, nem hozva magával mást, mint a tündéres éjszakák zenéjével elmosódó zsongását.

Hogy szerelemről, a jövendő otthon boldogságáról is ábrándozott, azt elfeledte: esalogató ábránd volt, kis gyermekek gagyogásával nyomtalanul foszlott szét.

Mennyi titkot rejt magában e néhány hét, hány titkot fedez fel benne, az, a ki titkok után epedezett, s hányat visz el magával, hogy örökké titok maradjon. A szerelem titkainak leleplezője, a csókok édességének szabadalmazott árulója a farsang,

Feledünk is benne.

Rejtelmes világában a mult fölőleges. A jövő reményei nem fakadhatnak a mult nyomása alatt.

El kell takarnia a multat a jövő miatt, hogy zavartalanul ábrándozhassanak az ábrándozók.

De az örömek jelen sem kell; nincs éjjele, nincs nappala, jelene nem is lehet.

Az öröm gondatlansága ellensége az időnek. Ezért rövid még a leghosszabb farsang is, s ezért hosszú a rövid, gyorsan röppenő év, melytől örömmel bucsuzunk el az utolsó éjszakán.

Rövid lesz a farsang, mámorából hamar a valóságra ébrednünk.

— **Katonai kitüntetés.** Szép ünnepély folyt le ma délben a Pavillonlaktanya tiszti kaszinójában, hol kedvelt házi ezredünk tisztikara bibriri Suvich Jenő ezredes elé az ugynevezett Haupt-Raportra nagy parádében gyűlt össze. E gyűlésen tüzte fel az ezredes Wolff János cs. és kir. 39-ik ezredbeli századosnak és polgártársunknak a mellére érdemeiért a legfelsőbb elismerés és dicséret jeléül az ő

Felségétől leérkezett veres szalagon függő érdem keresztet. A derék katonát zajosan és melegen üdvözölték a bajtársak, s osztakoztak véle a magas kegy és elismerésben, melyből egyrészt reájuk is visszasugárzott. Mert tény az, hogy egy ezred mindig egy családot képez, annak tisztjei testvérek, bajtársak s közülök egynek a kitüntetésére valamennyien büszkék. Wolff százados kitüntetésének azonban nemcsak bajtársai örülnek, örülünk annak mi is: polgártársai. Ot ugyanis házassága debreczeni polgárrá tette, s e polgárságot bizonyára szintén oly büszkén viseli, mint érdemrendjeit. Szívből gratulál azonban neki nagyszámu ismerőseinek, s azoknak a tartalékos tisztnek a tekintélyes gárdája, kiket hosszú évek előtt, mint a debreczeni önkéntes iskola tanára és parancsnoka vasszorgalmával és szigorával a tiszti rangra emelni segített. Wolff János százados egész katonai életét házi ezredünkben töltötte eddig. — Mint fiatal kadét ezredünkben élte át odalent Boszniában a nehéz napokat, s ezóta viseli mellén a katonai hadi érdem. Mikor mint tiszthelyettes Debreczenbe került, az ezred parancsnokság kiismerve erélyét és buzgalmát, azonnal az önkéntes iskolába osztotta be. Bizonyára ezáltal mint egy mintaképnek állította a leendő tisztnek elé. Hosszu évek során meg is maradt aztán a debreczeni iskola lelkének, vezetőjének, vaskezü parancsnokának, ki a mily kéréltetetlen volt minden léhaság és könnyelmű hazugsággal szemben ép oly értelemmel és szigorú jósággal tudta a legkisebb jó akaratot és buzgalmat kitüntetni. Működését siker koronázta, annak daczára, hogy statisztikailag ez ezredben volt és van a legkevesebb németül beszélő ifju, ez iskola eredménye mégis mindig az első közt foglalt helyet. Majd mikor század parancsnok lett, elérte azt, hogy századja az ezredben a legjobbak közé tartozott. Pár éve ujra egy bizalmi állásra hivatott meg s az ezred első adjutánusa lett. E szép bizalmi állásban érte a legmagasabb királyi kitüntetés. Gratulálunk, s kívánjuk a folytatást hozzá.

— **Aranymisés nagyprépost.** Novák

Antal, a szatmári székeskáptalan nagyprépostja, szent György vértanúról nevezett esanádi apát, tegnap reggel hét órakor tartotta meg aranymiséjét a püspöki székesegyházban. Az agg főpapot e ritka szép alkalomból Meszlényi megyés püspök, a káptalan, a kath. papság, továbbá a különböző küldöttségek üdvözölték. Az az aranymisés nagyprépostnak életrajzi adataiból közöljük a következőket:

Novák Antal a zemplénmegyei Sztrupkón született 1824. év május 20-án. Gymnasiumi tanulmányait Szatmáron, a theológiát Bécsbe végezte. A fiatalon végzett papot, mivel még felszentelni nem lehetett, Hám János püspök vette udvarába s az ő kíséretében jelent meg az 1847-i pozsonyi országgyűlésen. 1847. év decz. 21-én szenteltetett fel s első miséjét Hirtenberg községnek kisdud templomában mutatta be az új áldozár 1848. év okt. 6-án. Az első mise mondással szokásos ünnepélyt a Pallavicini örgrófi család rendezte tiszteletére, kinél Novák, mint bécsi klerikus, a szünidőket töltötte, tanítván a családnak egyik grófi sarját. Kedves emléket őriz a jubiláns nagy prépost még ma is erről a szép napról. Amaz oltárt t. i. melyen első áldozatát bemutatatta, Pallavicini grófnő sajátkezüleg befestette, a képre ráírta a keltezt s átadta az új áldozárnak, kinek e szép emlék még ma is egyik legdrágább kincse.

Novák Antal mint lelkész működött Erdődön, Munkácsen, Gőz-Darmán majd Tisza-Ujlakon.

1859-ben kezdődik tanári pályája, a mikor a szatmári kir. főgymnáziumban a görög nyelv és számtan tanárává neveztetett ki.

Később 1863-ban ez intézet igazgatójává lett. Tanároskodott még a kir. tanítóképzőnél és a papnevelő intézetben. Mint tanár nagy tudással rendelkezett, melylyel azonban sohasem kérkedett. Előadásai egyszerűek voltak. mentek minden szépiránytól, hogy így növendékei magyarázatát annál jobban megérthessék.

A királyi kegy 1869. év. decz. 1-én tiszteletbeli, 1874. év január 8-án valóságos kanonokká nevezte ki a kitűnő tanfőfiut. 1875-ben egyházmegyei főtanfelügyelővé, 1876-ban apáttá, 1887-ben káptalani nagypréposttá, 1888-ban püspöki helynökké s általános ügyhallgatóvá neveztetett ki.

— **A villamos vasut Kolozsvárott.** Kolozsváriól írják: A közuti vasuti társaság sürgős kérést adott be a városi tanácshoz, amelyben bejelenti, hogy összes vonalait villamosokká óhajtja átalakítani még ebben az esztendőben. A terv a közönség általános helyeslésével találkozik.

— **Építési bizottsági ülés.** A városi építési bizottság folyó hó 10-én hétfőn délután három órakor a városháza nagy termében *Degenfeld József* gróf főispán elnöklése alatt ülést tart, melynek tárgya a mult ülésről elmaradt színház átalakítási ügy lesz.

— **Ügyforgalom a rendőrségnél.** A III. ker. rendőrség összeállította mult évi működésének statisztikáját. A kimutatás szerint a kerület összesen 5559 ügydarabot intézett el. Ezek között volt 362 kihágási, 1934 bagatell és 3246 közigazgatási ügydarabot és 17 eselődügyet.

— **A Csokonai körből.** A Csokonai kör rendes havi felolvasó ülése január 14-én lesz. Ketten olvasnak föl ez alkalommal: *Tüdős Kálmán* dr. „A hypnotizmus élettana“ czimvel és *S. Szabó József* „Vallás és szerelem“ czimű történeti novelláját.

— **Az izraelita hitközség köréből.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A debreczeni izr. hitközség választási bizottsága ez uton értesíti az izraelita hitközség tagjait, hogy 1898. évre érvényes választói névjegyzéket elkészítette és azt az alapszabályok 13 § a értelmében 8 napi időtartamra, azaz *1898. évi január 15-ik napjáig* a hitközség jegyzői irodájában (N.-Várad-utca 2204.) közszemlére kitette mely idő alatt a névjegyzék mindennap d. e. 10—12 óráig megtekinthető és a netaláni kihágások, vagy jogtalan felvételek elleni felszólamlások ugyanott benyújtandók. Későbbi felszólamlások tekintetbe vétetni nem fognak.

— **1848. megünneplése.** Magyarország új korszakának ébredését, azokat a csodálatos nagy nemzeti átalakulást előidéző eseményeket, amelyeknek 1848-ban volt színhelye hazánk, az idén ünneplik meg mindenütt, ahol magyar szív dobog. A debreczeni városi tanács által az ünnepély előkészítésére kiküldött bizottság — mint lapunkat értesítik — e hó 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fogja első értekezletét megtartani *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármester elnöklése mellett.

— **Az „apostoli költő.“** A mai demokratikus világban feltétlenül szükségét érzik annak, hogy a beesületos vezeték- és kereszt-nevük jmellé nyomtatéknak valamelyes czimet szerezzenek. A miskolci eszmadia felfogása és példája ragadós. — A jámbor elégedetlen lévén a tekintélyével, odatette a firmájára, hogy

„eszmadia és kéjgáz.“ Aztán nyugodtan aludta át éjszakáit annak tudatában, — hogy aki eddig nem tisztelte benne a eszmadiat, majd fogja a kéjgáz. A ezim e hóbortos viselti között nem utolsó helyet foglalja el *K. Lajos* kőműves iparos s valamelyik hajdu város mérnökke emelkedett utibiztos. — Nemrégiben sajátkezüleg kiragasztott plakátokon itt nálunk vallotta be, hogy ő Magyarország hallatlan koszoruzott dalnok, aki a földporából emelkedett föl erre a nagy és díszes polczra. Az új év alkalmából még jobban kitett magáért. Névjegyeire oda írta megint sajátkezüleg: *Kósa Lajos* vegetáriánus költő, Magyar honi apostoli szent. Helyben. A tisztelt ur ezzel a mester-vágásával tanulmány tárgyává tette magát.

— **A záróra.** A vendéglősök, kávéosk és korezmárosok társulata a tanácshoz folyamodott, hogy a zárórákra vonatkozó szabályrendelet módosítása tekintetében javaslatot terjesszen a város törvényhatóságának közgyűlése elé. Kávéházban a záróra két óra, a korezmában pedig három óra, holott az ipartársulat szerint olyan nagy forgalmu városban, mint Debreczen, a zárási időt kár korlátozni több ok miatt. Budapest felől 2 óra 40 perczkor érkeznek Debreczenbe. Az utast, aki fáradtan és valószínűleg szomjasan és éhesen érkezik meg, az a meglepetés éri, hogy mindenfele csukott ajtókra talál. Debreczennek pedig — mint nevezett ipartársulat hangsulyozza — nem érdeke, hogy az éjjel érkező utas minden tisztességes helyről kizárva találja magát. Kéri a kávéházasok és vendéglősök a rendőri díj törlését is, minthogy a rendőrség, ha valamely multság rendjére örködik, az egész lakosság érdekét képviseli.

— **Tornászok gyűlése.** A debreczeni torna-egylet választmánya folyó évi január 10-én délután öt órakor péterfiai helyiségének I. emeleti tanácstermében (udvari épület) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Vívás. 3. Részvények elhelyezése. 4. Házi multság. 5. Új tagok. 6. Indítványok. A decemberi közgyűlésen megválasztott új tisztviselők és választmányi tagok a választást mind elfogadták, a mi alapos kilátást nyújt a testgyakorlás ügyének eddig el nem ért mértékben való terjedésére. Ennek elérésére a választmány felhívást intéz a főiskola felsőbb tanszakainak s a gazdasági tanintézet hallgatóihoz, hogy az egyletbe lépjenek.

— **Állami ménék kiosztása.** Az állami méneknek az egyes fedeztetési állomásokra való kiosztása a debreczeni mentelepóztálnál folyó évi január hó 20-án fog megejteni. A ménkiosztást *Losonczy Mihály* miniszteri tanácsos, *Budaházy Kálmán* miniszteri titkár és *Fadlallah Hedad Mihály* alezredes fogják bizottságilag eszközölni.

— **A furfangos férj.** Eszékről írják a következő multságos históriát: Egy eszéki fakereskedő neje egyszer csak cserben hagyta a férjét. Megszökött Pécs felé. A férj idejekorán hírt vette az asszonyka utazási tervének és nagy szorultságában meg sietségében ezt táviratozta Pécs város rendőrkapitányának:

— Nőmet, aki Pécsnek tart, tartóztassa le. Ismertető jele: nyolczvanégy kiló (pontos súly.)

És a rendőrkapitány csakugyan kísiet a pályafőre s várja nagy türelmetlenül a vonatot. Mikor aztán berobog, mohón sorra veszi az összes kocsiakat. Hol az a megtermett hölgy, a ki nyolczvan-

négy kilót nyom? Csakhogy erre a kérdésre nem nyert választ, mert a vonaton csupa megtermett nő utazik az egyszer. Mihez fog tehát a derék rendőrkapitány? Azt teszi, hogy hamarosan megmázsáltatja az utazó hölgyeket sorjában mind. Egyetlenegy akad csak közöttük, a kinek sulya megegyezik a meg-táviratozott sulyadattal. Ó az csakugyan, a hűtelen!

— **Farkasok a környéken.** A tanyak között már mutatkoznak a farkasok. A gazdák ilyenkor azt mondják, kemény hideg következik, ennek a szelét érzik a farkasok és azért huzódnak a város környékére. Baj ez gazdáknak, még nagyobb baj, hogy a városi szabályrendelet értelmében a tanyai kutyák a koloncztól nem tudják elkergetni őket. Több panasz érkezett ez irányban a szerkesztőségünkbe. A gazdáknak az a kívánságuk, hogy az ebtartási szabályrendelet olyképpen módosítsák, hogy a téli hónapokban a kutyákról levehessék a koloncztot.

— **Debreczeni öngyilkosok statisztikája.** A legszomorubb statisztika, amely arról értesít, hogy az elmúlt évben Debreczenben hányan dobták el az életüket. Bizony elégsokan: *negyvenhatan*. Ez a statisztika mintha lezáfolná a nagy britt költőt, aki Hamlettel azt mondatja, hogy az ember jobban fél attól, ami a halál után következik, mint az élet nyügétől és perpatvarkodásaitól. Ez a negyvenhat teremtés im az élettől félt és a léttől rettegett úgy, hogy belemenekült a Nirvána kódébe. A debreczeni öngyilkosok statisztikájának egyik elsomorító adata, hogy akik az élettől megváltak, még alig voltak harmincz évesek. Tehát éppen abban a korban dobták el az életet, amikor az ehhez való ragaszkodásnak természetszerűen a legerősebben kellene kifejlődni. A negyvenhat öngyilkos között nyolcz nő van. Fegyverrel tizenhárom, akasztással huszonkettő, méreggel tizenegy ember oltotta ki az életét.

— **A muzslyai bíró felköszöntője.** A torontálmegyei Muzslya község bírája, *Takács József*, ugylátszik, nemesak a bírói pálcát forgatja, hanem a lantot is pengeti. Bizonyosság erre az a vers, melyet az újév alkalmával *Rónay Jenő* főispánhoz intézett. A rimek ugyan döcögősök, hanem azért a jókivánság és jószándék nem hiányzik belőle. A verset így fejezi be a muzslyai bíró:

*El nem mulasztatom ezen újév napján,
Éljen méltósága, Rónay főispán,
Méltóságos neje vele sok években,
Boldogítsa, a ki fent van az égben.*

*Kegyes szemeimet fölfelé emelvén,
Azt kívánom én ez újévnek reggelén,
Áldd meg édes Jézus, akinek ezt írom.
Felső Muzslyán épügy, miként tul a sírom.*

Távirat.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

Ottó főherczeg ismerkedése.

Budapest, január 7. A február hó 16-án rendezendő Mentő-bál védnökségét Ottó főherczeg és neje vállalták el. A fenséges asszony a nála járt küldöttség vezetőjének, *Andrássy Aladár* grófnak ezeket mendá:

— Szivesen vállaljuk férjessel együtt a védnökséket, mert a bálon lesz alkalmunk ekként a magyar közélet kitűnőségeivel megismerkedhetni.

A bálnak a védnöknőjén kívül 96 lady patronesse-je lesz.

Bismarck állapota.

Budapest, január 7. A legújabb hírek szerint Bismarck állapota egyáltalán nem aggasztó. Szobáját el nem hagyhatja ugyan s az idő nagy részét karosszékébe ülve tölti, de kedélye, étvágya zavartalan.

Napoleon ellen harczolt.

Mármaros-Sziget, január 7. E hó 5-én elhunyt a közeli Budfalván Óna Vazil, a ki egészen bizonyosan jóval felül volt a 100 esztendőn, de hogy mennyivel, azt ő maga sem tudta. Amikor 100 éves lett, akkortájt kezdett panaszkodni, hogy „kezd öregedni. Ez az öreg végig küzdötte a Napoleon elleni harcokat s azokra még nem régen nagyon jól tudott emlékezni. De az évei számát nem tudta. „Ki győzne annyi esztendőt az eszébe tartani!” — mondotta, amikor az iránt faggatták, hogy hány éves lehet?

A kritikus vármegye.

Mármaros-Sziget, január 7. A lapok említették, hogy Mármaros vármegye közönsége a Hollóssynál megrendelt festmény „Huszi vár” fölött nem tetszését fejezte ki. Ezt most még fokozták egy kissé, amennyiben a közgyűlés elhatározta, hogy fölkeri Hollóssyt, hogy a huszi várat — fesse meg újra, mert a beküldött festményt a megye közönsége nem fogadja el s így nyilván nem fizeti meg. Kétségtelen, hogy a dologból pör lesz s akkor szakértők fognak dönteni a fölött, hogy a képet tartozik-e elfogadni a mármaros-szigeti közönség, vagy nem?

Theaestély.

Budapest, január 7. A poliklinika javára ma fényes theaestély volt, — meglehetősen sötétségben. A villamos világítás nem akart világítani, s így meglehetősen zavarosan folyt le az estély. Legtöbbbet vártak Mikszáth dolgozatától, a melyet Tordai Grail Eszti olvasott fel. Ebbe van egy adoma, a mely szerint egy Kállay nagy demokrata volt, és azzal unos-untalan dicsekedett is. Két paraszt ezt meghalva, hozzá lépett egyszer egy vasuti váróteremben, s azzal a kifogással, hogy ők fogadtak, vajjon igaz-e a Kállay bajusza vagy sem? ugyanesak megrángatták a Kállay bajuszát. — A mire aztán Kállay jól felpofozta őket. Ez az adoma a mint látható, valami sokat nem ért, de, az előadás kitűnő volt. Legjobban érdekelte a közönséget a demokrata Apponyi gróf, a ki rendes szokása ellenére a feleségével együtt nem a legdrágább 5, hanem az olcsóbb 3 frtos helyeken ült, és egyáltalában nem érintkezett, legalább ma az ő főrangú társaságával. Amiért erősen kutatták az okot, — de megfejteni nem tudták.

Eltűnt örült.

Budapest, január 7. Polák Gyula prágai nagykereskedő, a kit elmezavaráért egy gyógyintézetbe akartak szállítani, — egy őrizetlen pillanataán eltűnt a fogadóból.

Hirtelen halál.

Budapest, január 5. Frisch Dávid fővárosszerte ösmert nagykereskedő ma az utcán hirtelen összeesett. Halmos polgármester fia, ki ép arra ment, gyorsan segítségére sietett a szerencsétlennek, de mire a rendőrök megérkeztek, meghalt.

S z i n h á z.

* **Szókimondó asszonyság.** *Sardou* e darabja iránt, amelyben annyi szellemmel gunyolja nagy Napoleon udvarát, még mindig élénk az érdeklődés. A tegnapihoz hasonló sikerült előadás csak igazolja ezt az érdeklődést. *Komjáthy* temperamentumos, — kedves szókimondó asszonyság volt; a nagy jelenetben pedig, mikor a két királyi hercegnőnek elmondja az ő igazát, élénken tapsolták. *Komjáthy* (Napoleon) hatott a sikerült maszkiával és némely jelenetben, a hol a hangja nem lágyult el, a játékával is. A legnehezebb karakter szerepek közül való ez és bár *Komjáthy* sem ábrázolja egész híven, de a vidéken mégis ő tekinthető a legjobb Napoleonnak. Lefébre őrmestert a Göndör Sándorok és Csorba Laczik személyesítője: *Békessy* Gyula játszotta derekas sikerrel. *Tanay* Frigyes Neipperg grófot, a rokonszenves, előkelő osztrák főurat ábrázolta, figyelemreméltó haladásról téve tanúságot. Főérdeme a könnyen folyó, értelmes beszéd. Kezdő színész között ritka az ilyen intelligens előadó színész. A mi a jellemzés részleteit illeti, idővel elsajátíthatja gyakorlatból. De ahog, hogy jól produkáljon, megvannak a föl tételek. *Halmay* Margit jelentéktelen szerepében mint mindig, most is kivált a keretből. A királynői koronára büszke nő személyesítette. — Előkelő megjelenése, büszke fejtartása, szépsége és alakító képessége biztosíték neki a sikert az ilyen szerepekben is. *Szathmáry* Arpad kis szerepében is érvényesítette művészi egyéniségét. Jól megfeleltek egészen kis szerepben *Kis* Irén, *Szabó* Irma, *Fenyéri*, *Vidor*, és *Rubos*. (u.)

Gyászrovat.

† **Halálozás.** Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk, hogy a szeretett legjobb férj, atya, nagypapa, széppapa és após *Rotter* Lajos nyug. m. kir. bányá- és erdőigazgatósági titkár a halotti szentségek ájtatos felvétele után, Január 5-kén reggel 8 óra 15 perczkor, 84 éves korában végelgyengülésben jobblétre szenderült. A kedves halott földi maradványát január 7-én, délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor, Kossuth-utczai 2568-ik számú háztól, róm. kath. szertartás szerint, a Szt.-Anna-utczai sirkertben helyeztetnek el örök nyugalomra. Az engesztelő szent-mise áldozat január 14-én reggel 8 órakor fog az egek Urának bemutatni. Debreczen, 1898. január 5-én. Özv. *Rotter* Lajosné szül. *Mayer* Klára az elhunyt neje. Gyermekai: *Rotter* Lajos m. kir. posta és távirada főtiszt, *Rotter* Antal es. és kir. dragonyos őrnagy, *Rotter* Rudolf, *Rotter* Mária férj. *Fábián* Lajos M.-né. *Menye*; *Schmid* Betti férj *Rotter* Lajosné; *Veje*: *Fábián* Lajos Mór kereskedelmi akadémiai tanár, számos unokái és dédunokái.

Irodalom — Művészet.

* **Jegenyék alatt.** Irta: *Tömörkény* István. „Jegenyék Alatt” című novellakötete most hagyta el a sajtót. A munka 12 ivre terjed s bolti ára 1 frt 50 kr. leez. Kiadja *Engel* Lajos. A czimlapon *Tóth* Molnár Ferencz Münchenben lakó magyar művész festményének kisebbítésével. *Tömörkény* István tárczáival majdnem naponta remekelnek a fővárosi hírlapok. De minden eddig megjelent munkája az utolsó példányig elkelt. *Tömörkény* István egyik legtermékenyebb tárczaíró, kinek zamatos magyar írálya, eredetisége, melyet a magyar népeletről ellesett dolgozataiban megörökölt, valóságos kincsét képezik a magyar nemzeti irodalomnak. *Tömörkényt* méltán helyezi a magyar olvasóközönség *Mikszáth* Kálmán mellé s így kétségtelen, hogy ezen újabb érdekes könyve még kelendőbb lesz a többi megjelent könyveinél is.

* „**Betyárlegendák.**” — Hatalmasok a pusztán. — Irta *Tömörkény* István. Kiadja *Engel* Lajos Szegeden. Ára 1 frt. A főtebb való czimvel egy könyv jelent meg, amely maga elmondja, hogy miről beszél. A régi világról, amely az alföldi puszták tág terein uralkodott, ahol ur volt a rossz és hatalmasságában parancsolt mindeneknek — még csak nem is olyan nagy idők előtt. Arról szóló könyv ez, de nem a szokásos sablonok szerine való. Nem a vért keresi meg a borzasztóságot, hanem csak úgy szedi elő a történeteket, ahogy azok egymás után következtek. Semmiféle tulzás benne nincsen, bár némely része szájhagyomány után van összeszeszedve, amelynél az ellenőrzés lehetetlen. Hanem azért, a mennyire lehetett, tárgyilagos maradt az igazság mértékében, bár az első kötetnek a külön-külön álló elbeszélései nem annyira az eseteket, mint inkább a betyárélet természetrajzát, lélektani indokait s a pusztákban ma is élő rejtelmeket adja elő. Ugy, ahogy azok vannak. Olyanokat, amiket kevesen tudnak. Külön tárgyal mindenféle rosszeselekedő ombert a fekete mestersége szerint, eljárásukat bemutatja, harezmodorukat példázza s ezzel nemcsak regél, hanem tanít is. Ezen műnek remélhetőleg nagy kelendősege lesz, mert *Tömörkény* betyárlegendáit eredetiségükkel és érdekfeszítő voltaknál fogva az egész országban kedvelik.

CSARNOK.**Gyilkos idealizmus.**

Irta: *Baltazar* D.

(Folytatás.)

Ősszel felkerültünk a fővárosba, én philosophus lettem, ő jogász. Itt is a régi maradt ő, a komoly, a törekvő, méltóságos, nemes lelkű *Zach* László; csak hirtelen, prestige-e emelkedett, szélesebbedett. Most mély érzésű verseivel, majd nagybecsű szakmunkáival lépett szerény neve a nyilvánosság elé; mindenütt tetszés és bámulat hangjait hallatta a kritika. Volt nekünk megyebeli fiuknak egy baráti kompániánk, mely hetenkint kétszer egyik szerényebb igényű vendéglőben tartotta kedélyes összejöveteleit. Hűségem componista volt *László* is, ki csaknem minden összejövetelre új babérokat hozott el, úgy hogy egyik szenvedélyes toasztozó kollégám kénytelen volt kijelenteni, hogy mivel az új eszmékből már erre a folyton ismétlődő azonos tárgyra nézve kifogyott, ismétlésekbe bocsátkozni pedig nem akar, *Lászlót* sikereiért most egyszer és mindenkorra köszönti fel. Felköszöntőjében ez az „egyszer és mindenkorra” volt az új. Ha így vig szórakozás közben *László* barátom örökké nyugodt arcán vidámabb hangulat derűje viradt meg s hosszas unszolásunkra az ő szép érczes férfihangját nótának eresztette, elcsitult a zaj, még a szomszédszobában is s még a cigány is oda sompolygott az ajtófélfához előretartván a szárazfát, hogy hadd tanuljon sirni, zokogni ettől a nótába öntött bubánattól, vágyakozástól. A mennyi könnyet az emberiség nagy epopójában a fájdalom szeszisirt, a mennyi vágyat, epedést a paradicsomtól kezdve kiharzott az emberi sziv az mind ott jajgatott, ott fuldokolt az ő hanghullámaiban. Ilyenkor nagy okos szemei tulvilági fényben égve mindig oda irányultak egy fix pont felé, annak dalolt, annak panasztolt, epekedett és imádkozott ő. Hol van annak a pontnak emberei hordozója? mert lenni kell; hiszen *László* barátom egész valója tiltakozott az üres ábrándok, fantazmagóriák feltevése ellen. Itt szerelem lappang, itt szerelem a hatalmas mozgató, ezzel tisztában voltam. De vajjon reménytelen-e, vagy boldog, remélő szerelem? ezt nem tudtam eldön-

teni. Kérdezni nem mertem, mert mindig eszemben volt a majálison történt lefőzetés. Ha László szerelmes, nem is lehet másként szerelmes, mint így, mélyen a szentek szentében őrizve szívének titkát, hogy szüziességét meg ne lopja emberi szem. Ott nyugodott az, mint Isten kezében az evangélium, tisztán magasztosan, boldog jövődönnek szánva. De úgy szerettem volna örülni vele együtt boldog szerelmén és sirni vele, ha reménytelen; mert baráti érzelmem lassankint áhitattá, imádatná magasztosít e férfi iránt, úgy, hogy életem sem lett volna drága, érette áldozni fel. Az ő példáján tanultam meg az életbölcességet, tanultam meg ideálokért lelkesülni s az átlag emberről alkotott sivar fogalmakat szelidíteni az eszményi ember tökéletes vonásaival.

Pályáját fényes sikerrel végezte be; ezer számra kínálkozott számára a sok fényesebbnél fényesebb állás, de ő — talán hálából — régi főispánja ajánlatát fogadta el, ki titkárául kérte maga mellé. Elutazása előtt bucsuzásra jött össze kis kompániánk. Nyolcz órára ott voltunk a sok kedves emlékekkel gazdag kis szobában, még csak László hiányzott az ünnepelt. Aggódni kezdtem, hiszen ez az ember olyan pontos szokott lenni, mint akár csak a természet örök törvényei. Fél óra telt el a várakozással, mikor végre benyitotta az ajtót. Eljenzéssel fogadtuk imádott ifjú apostolunkat, mit ő szívélyes meghajlással köszönt meg s kezet fogva mindnyájunkkal leült velem szembe. Oh! mintha most is látnám, most is itt ülne előttem! Pár pillanat alatt tisztában voltam, hogy itt valami rendkívülinek kellett történni.

A szép márványarc örök derűje helyett a martyr nyugodt, végtelen fájdalomát konstatálták aggódó baráti szemeim. A többiek nem vettek észre eleinte semmit, vidám, bohém fiúk! sőt pikáns kérdésekkel feszegették késedelme okát. Én felfedezésemmel lesujtva ott ültem szemtől-szemben vele s láttam a mint olykor-olykor szeméből lopva egy-egy könyvet töröl, de jön helyettük több más nem volt képes őket lezárni a herosi akarat vaslakatja. Fészkelődésem s levetségemtől észre vette aggodalmaimat s pár ideges mozgás után felemelkedett, rövid bensőség teljes szavakkal bucsuzott el a baráti körtől, majd hozzá tette: „a világ számára pedig, mint társadalmi ember meghaltam, ne is kérdezték miért; az én fájdalom nagy és szent; nem akarom feldarabolni köztetek, hadd nyomjon az engem, így tán könnyebben hamarabb végez. Hogy azonban ne gondolhassátok, hogy elfogultság vagy túlzás adják ajkaimra e szavakat, elmondom egynek közületek az indokot s majd ő igazolni fog előttemek“. Azzal engem karon fogott s a mellék szobába vezetett; roskadozó lábaimon alig birtam követni. Mi történt? Szent Isten mi történt?

(Folyt. köv.)

Vegyes.

A Mars lakói. Egy francia ujság a minap félig tudományos, félig fantasztikus cikket közölt a Mars lakóiról s összefoglalta mindazt, amit a tudósok róluk eddig összeirtak. A többi közt Flammarion Kamilt is idézte, aki buvárlatairól a Budapesti Hirlap olvasóinak szokott számot adni. Flammarion erre a cikkekre hosszabb levélben válaszolt, melyben azt írja, hogy sokkal több dolgot mondatnak el vele, mint a mennyit ő a Mars bolygóról irt terjedelmes könyvében megirt. Flammarion azt mondja, hogy a Mars sokkal tökéletesebb, sokkal előrehaladottabb állapotban van, mint a mi földünk; erre vall az is, hogy sokkal csekélyebb sulya van és hogy kozmikus pályafutásának egyes fázisain

sokkal rövidebb idő alatt ment keresztül, mint a mi földünk; de azért a Mars lakói sem vitték még annyira, hogy életjelt adhattak volna nekünk, valamint mi sem tudtuk még elérni azt, hogy a Mars lakóinak figyelmét miránk irányítsuk. A Marson levő parallel csatornákból azt következtetik, hogy a Mars lakói a geometriát erősen kultiválják; Flammarion ebből kiindulva azt ajánlotta, hogy az év alkalmas szakában a Szahara pusztában óriás, sok ezer kilométerre terjedő mértani figurákat rajzoljanak s ezek keltsék föl a Mars lakóinak figyelmét; más tudósok azt javasolták, hogy a Davalagiri esucsán, hatalmas tüzet rakjanak, a mi bizonyára ránk terelné a marsbeli lényeket. A spiritisták sokkal egyszerűbben oldották meg a kérdést. Seaneaikon akárhányszor megesik az, hogy egy-egy Mars ember ellátogat hozzájuk és föltárja nekik a szomszéd bolygó titkait. Az az egy mindenesetre bizonyos, hogy a Mars bolygónak épp úgy vannak lakói, mint a mi földünknek és mint minden más bolygónak; földünknek nincs arra kiváltsága, hogy egyedül tarson el élő lényeket; a spektrál analízis már régen kiderítette, hogy mi naprendszerünk összes bolygói egyforma alkotóelemekből állnak s ha ez így van, ugy ebből önként következik az is, hogy a többi bolygón is van élet; hogy ha a Mars földünkénél öregebb, ugy olyan lényeknek kell rajta élni, a melyek nálunknál tökéletesebbek és előhaladottabbak; hisz a föld lakói is ezelőtt százezer esztendővel sokkal műveletlenebbek voltak és egészen más viszonyok közt éltek, mint ma és százezer év múlva bizonyára a műveltségnek egészen más fokán fognak állni, mint a hol ma állnak. Ez okból az is valószínű, sőt bizonyos, hogy a Mars lakói alaposan különböznek mi tőlünk, mert minden egyes bolygó lakójának különböznie kell más bolygók lakóitól, minthogy minden egyes bolygón más életviszonyok vannak, a melyek szerint az élő lények fejlődnek. Az az ember a ki itt a földön hetvenöt kilogrammot nyom, a Marson már csak huszonhat kilogrammot nyomna. Ninthogy tehát a Mars életviszonyai a földünk életföltételeitől lényegesen különböznek, ennél fogva valószínű, hogy a Mars lakói sem hasonlítanak mi hozzánk. Arra alig van kilátás, hogy egy földi és egy Mars-ember, ha valaha találkozónának, egymást meg tudják érteni.

Közgazdaság.

Debreczeni piac.

Decz. 14. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 100 kgr. I. rendű 12.00, II r. 11.80, III r. 11.70.

Rozs, piacra hozatott 2100 kgr. I. rendű 8.00, II r. 7.30, III r. 7.20.

Kétszeres, piacra hozatott 2700 kgr. I. rendű 10.50, II. r. 10.20, III r. 10.00.

Árpa, piacra hozatott 2500 kgr. I. rendű 5.60, II r. 5.50, III r. 5.20.

Zab, piacra hozatott 3000 kgr. I. rendű 6.50, II r. 6.40, III r. 6.30.

Tengeri, piacra hozatott 5800 kgr. 6-tengeri I. rendű —, II. r. —, III. r. —, uj tengeri 4.50—4.80, 4.70.

Köles —, —, —.

Köleskása —, —, —.

Burgonya —, —, —.

Piaczi árucikkek:

Kilonként: Árpakása 16—34 kr. aszaltszilva 32 kr., asztali dara 18—22 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 16 kr., szatmári 16 kr., bab fehér 10 kr., sárga 10 kr. disznó-zsir 60—64, cukor 46—48, irós-vaj — kr., köleskása 15 kr., lencse szatmári 26, szepességi 30 kr., liszt Nr. O. 21½ Nr.

1—20 kr., Nr. 2. 20 kr., Nr. 3. 19½ kr., Nr. 4. 19 kr., Nr. 5. 17 kr., Nr. 6. 18 kr., Nr. 7. 17 kr. olvasztott vaj — kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 68 kr., sótlan 60 kr., kávé —, frt — kr.

100 kilónként: Bab fehér 8—12 babsárga 8—12 burgonya 2.00, só darabos 10.80, só darált 11.00, d. zsir 62—63 frt, széna I. rendű 1.80, II. r. 1.60, III. r. 1.—, szalma I. r. 60 frt. II. r. 40, szalonna sós 50—52 frt, szalonna sótlan — frt, háj 58—60 frt, juh turó —, szappan — frt, aszalt szilva — frt, borsó — frt, lencse — frt, rizs — frt, pirszen 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén —, árpakása —.—.

Állatvásár.

Ló felhajtattott 340 db., elkelt 290 db. Marha felhajtattott 720 db., elkelt 680 db. Sertés felhajtattott — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. egy éves—másfél éves 40—55 frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. 3—4 hónapos malacz páronként — frt. Kővér kilója —, kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4%. Uj szalonna — frt., Juh és birka felhajtattott 87.000 db. elkelt 29.200 db.

Egy pár jármos ökör 160—460 frt tehén 80—150 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt üsző 40—70 frt, rugott üsző bornya 30—60 frt, ökörbornyu 30—60 frt. Egy pár anya birka bárányostul 8.13, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka 8.16, egy db. bika 100—150, egy db gás jó ló 140—260.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr. aszalt-szilva 12 kr., petroleum 16—20 kr. borsó 14—16 kr., lencse 14—16 kr., bab 7—8 kr., köleskása 10 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 50 kr., ellátás nélkül 80 kr. nő ellátással — kr., ellátás nélkül 50 kr. gyermek ellátással 20 kr., ellátás nélkül 35 kr.

Husárak: Marhahus 36, 40 44, 48, 52—54 kr. Bornyuhus 56, 60 kr. Sertés 48, 52, 60 kr. Juhhus 32—36 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 2.50 frt, beszállítása 1.50 kr.

Szerkesztői üzenet.

K. J. urnak. Helyben. Kérem mi is megtehetnénk azt, hogy a Berlinben vagy Przemslben történt dolgokra ráfognánk, hogy az Debreczenben történt egyik lapnak. „Egymást akarták felakasztani“ című közleménye is Szegeden történt, és erről mi már röviden megemlékeztünk. Tehát alaptalan az a vád, hogy ez a szenzációs eset a mi figyelmünket elkerülte. Mikor a „Jókay“ tengeri gőzös elsüllyedt, akkor is irhattuk volna, hogy a katasztrófa a Hortobágyon történt, de nem akartuk úgy megírni attól tartván, hogy a költő király ezt a karczagi bukására vonatkozó czélzásnak veszi. Megírunk mi mindent ami nálunk történik, és hogy azitt meg is történt, azért szavatozságot is vállalunk.

M. K. urnak Berlin. Az nagyon szép dolog, ha az ottani Magyar egylet műkedvelői a „Falu rosszát“ akarják előadni. De azt még se tegye, hogy a Göndör Sándor szerepét Ferencz József kabátban és vadgalambszinü pantallóban játssa el, noha egy némely kritikus ezt fogja helyesnek tartani. Lássá nálunk a Suhanczot ezt a pajkos, és kölesünkért ruhában megjelenő utozagyereket mert ugy öltözik és olyan keztyüt huzott fel aminőt a szerző előír, és ugyancsak ennek utasítására a czilinderét fentartotta a fején egy kritikus levágta. Lehet ha böingbe és lobogó gatyába játssa a Göndört, ott is akad, aki levágja, de azzal ne törődjék, öltözzék csak paraszt legénynek.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 96. Páros bérlet 78. sz.

Holnap, pénteken, 1898. évi január hó 7-én:

L. Komáromy Mariska vendégjátékául:

A sárga csikó.

Énekes népszínmű 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferencz. Zenéjét szerzette: Serly Lajos.

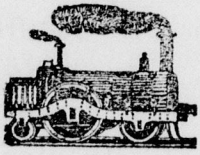
Személyek:

- Bakaj András, jómódu gazda — Bartha István
- Erzsike, leánya — L. Komáromy
- Csorba Márton — Haday Sándor
- Ágnes, felesége — F. Csigaházy E.
- Laezi, fiok — Békéssy Gy.
- Gelecséri, pusztabíró — Ssathmáry A.
- Peti, a fia — Tanay F.
- Harasztos, kántor — Lendvay Ö.
- Boltos Iczig — Fenyéri Mór.
- Csárdás gazda a Hólyagosban — Sziklay M.
- Bogár Imre, betyár — Karacs Imre
- Szunyog, vén betyár — Serfőzy Gy.
- Gazsi, (sánta) koldusok — Szentés
- Bagó, vak — Püspöky I.
- Böske — Kovács Fáni

Holnap szombaton 1898. évi január hó 8-án L. Komáromy M. vendégjátékául páratlan bérletben.

Ninette.

Operette 3 felvonásban. Előadás 6 órakor kezdődik

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány - - - 12.— déli	Vegyesvonal	1.28 délután	
P.-Ladány - - - 3.48 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután	
P.-Ladány - - - 8.15 este	Személyvonal	9.45 este	
Budapest - - - 8.53 reggel	Gyorsvonal	1.50 délután	
Budapest - - - 12.36 délután	Személyvonal	8.10 este	
Budapest - - - 10.37 este	Személyvonal	5.45 reggel	

Debreczen—M.-Sziget			
Szatmár - - - 5.28 reggel	Személyvonal	1.— délután	
M.-Sziget - - - 8.05 reggel	Személyvonal	9.50 délelőtt	
M.-Sziget - - - 4.07 délután	Személyvonal	11.— este	
M.-Sziget - - - 6.59 délután	Gyorsvonal	11.40 este	
M.-Sziget - - - 7.58 este	Tv. sz. sz.	8.08 reggel	

Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - - 8.25 reggel	Személyvonal	11.28 délelőtt	
Szerencs - - - 4.02 délután	Személyvonal	7.07 délután	
Szerencs - - - 8.10 este	Személyvonal	11.— este	

Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony - 4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24 délelőtt	
Füzes-Abony - 4.19 délután	Vegyesvonal	7.56 délután	

Debreczen—Nagy-Léta—Vértés			
N.-Léta—Vértés 8.36 reggel	Vegyesvonal	10.48 délelőtt	
N.-Léta—Vértés 4.17 délután	Vegyesvonal	6.20 délután	

Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály 5.28 reggel	Vegyesvonal	8.58 reggel	
B.-Szt-Mihály 3.54 délután	Vegyesvonal	6.06 délután	

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Budapest—Debreczen			
Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul onnan	
P.-Ladány - - - 7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel	
P.-Ladány - - - 5.16 reggel	Személyvonal	4.08 reggel	
Budapest - - - 9.15 este	Gyorsvonal	9.15 este	
Budapest - - - 3.47 délután	Személyvonal	9.40 délelőtt	
Budapest - - - 6.54 délután	Gyorsvonal	2.15 délután	
Budapest - - - 2.40 éjjel	Személyvonal	7.05 este	

M.-Sziget—Debreczen			
M.-Sziget - - - 7.58 reggel	Személyvonal	4.— reggel	
M.-Sziget - - - 12.16 délután	Személyvonal	6.— reggel	
M.-Sziget - - - 6.58 délután	Személyvonal	1.35 délután	
M.-Sziget - - - 8.42 este	Gyorsvonal	4.— délután	
M.-Sziget - - - 10.22 este	Személyvonal	8.56 délután	

Szerencs—Debreczen			
Szerencs - - - 8.07 reggel	Személyvonal	5.— reggel	
Szerencs - - - 12.21 délután	Személyvonal	9.07 délelőtt	
Szerencs - - - 7.50 este	Személyvonal	5.18 délután	

Nagy-Léta—Vértés—Debreczen			
N.-Léta—Vértés 7.25 reggel	Vegyesvonal	5.25 reggel	
N.-Léta—Vértés 3.18 délután	Vegyesvonal	1.05 délután	

Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök—Debreczen			
B.-Szt-Mihály 8.17 reggel	Vegyesvonal	5.25 reggel	
B.-Szt-Mihály 6.41 este	Vegyesvonal	9.27 délután	

Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred - - 8.— reggel	Vegyesvonal	4.18 reggel	
Füzes-Abony 5.32 délután	Vegyesvonal	11.35 délelőtt	
F.-Abony*** - 7.47 este	Vegyesvonal	5.32 délután	

* Csak P.-Ladányig.
** Csak Szatmárról.
*** Csak Oha-Kőcsis.

Bérkoosok díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napközben:		
Égész napra, reggel 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggel 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Örszámra:		
Fél órára	40	30
1/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán tal félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül.	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végültszesség a templomban történik.		
A temetőbe ki és vissza	2	1.40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1.20	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mála után külön 10 kr. díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, szánkó-gyár, légszusz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számoltatnak.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölős szerkesztő: Konez Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal

Eladó nyarató.

A Tóth Antal-féle sétakerti Villa burorozva, 919 □ ölet tevő földterülettel, melynek fele szőlővel van beültetve, **eladó.**

Értekezhetni: **Dr. Simonffy Béla** urral.

Er-mihályfalvai takarékpénztár

Részvénytársaságnál

megüresedett, évi **400 forinttal** javadalmazott

gyakornoki állásra

pályázat hirdettek. Kereskedelmi akadémiát végzett pályázók okmányokkal felszerelt kérvényeket alant írott igazgatósághoz **január 29-ig** küldhetik be.

Az állás f. évi márczius hó 1-én elfoglalandó.

Er-mihályfalva, 1898. január hó 1-én.

Az Er-Mihályfalvai takarékpénztár részvénytársaság

IGAZGATÓSÁGA.

A CIVIS NAPTÁR

Minden család hivatal üzlet és magános vegyen Civis Naptárt

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szórakoztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkítja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharc története Bartha Mórtól, valamint Szabolcska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Várad Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A mult év története, számos illusztrált adoma és a bővített Czintár.

Ezen sokoldalú és közhasznú naptár ára **36 kr.**

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytőzsdében.